

OBOWIĄZUJĄCE METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

1. Zasady wyceny aktywów i pasywów

Metody wyceny aktywów i pasywów ustala się przyjmując założenie, że jednostka będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości, w niezmienionym istotnie zakresie.

Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący:

- 1) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- 2) rzeczowe składniki aktywów obrotowych - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy,
- 3) należności i udzielone pożyczki - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem ostrożności,
- 4) zobowiązania - w kwocie wymagającej zapłaty, przy czym zobowiązania finansowe, których uregulowanie zgodnie z umową następuje drogą wydania aktywów finansowych innych niż środki pieniężne lub wymiany na instrumenty finansowe - według wartości godziwej,
- 5) kapitały (fundusze) własne, z wyjątkiem udziałów (akcji) własnych, oraz pozostałe aktywa i pasywa - w wartości nominalnej.

Cena nabycia, to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

W przypadkach nabycia udziałów (akcji) własnych w drodze egzekucji za cenę nabycia uważa się cenę nabycia ustaloną w postępowaniu egzekucyjnym, powiększoną o koszty poniesione w toku postępowania egzekucyjnego, które nie zostały spółce zwrócone. W przypadku nieodpłatnego nabycia udziałów (akcji) własnych cena nabycia obejmuje wszystkie koszty ponoszone przez spółkę na ich nabycie.

Za **cenę (wartość) sprzedaży netto** składnika aktywów przyjmuje się możliwą do uzyskania na dzień bilansowy cenę jego sprzedaży, bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszoną o rabaty, opusty i inne podobne zmniejszenia oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży, a powiększoną o należną dotację przedmiotową. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny sprzedaży netto danego składnika aktywów, należy w inny sposób określić jego wartość godziwą na dzień bilansowy.

Za **wartość godziwą** przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami. Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji, gdyby ich wysokość była znacząca. Cenę rynkową aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży.

Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku - do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

Cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również:

- 1) nie podlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
- 2) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Na dzień nabycia lub powstania ujmuje się w księgach rachunkowych nabyte lub powstałe:

- zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia,
- należności i zobowiązania, w tym również z tytułu pożyczek - według wartości nominalnej.

Pod datą ostatniego dnia kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych:

- 1) składniki aktywów (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) i pasywów - po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski,
- 2) składniki pasywów - po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski,

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- 1) kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka - w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- 2) średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs - w przypadku pozostałych operacji.

Różnice kursowe dotyczące inwestycji długoterminowych wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny, rozlicza się w sposób określony w art. 35 ust. 2 i 4. Różnice kursowe, z zastrzeżeniem ust. 5-7, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, jak również sprzedaży walut, zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, a w uzasadnionych przypadkach - do kosztu wytworzenia produktów lub ceny nabycia towarów, a także ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych i prawnych.

Wartość początkową stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia, polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszanego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami.

Wartość początkową środków trwałych zmniejszają odpisy umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości, na skutek używania lub upływu czasu.

Wartość początkowa i dotychczas dokonane od środków trwałych odpisy umorzeniowe mogą, na podstawie odrębnych przepisów, ulegać aktualizacji wyceny. Ustalona w wyniku aktualizacji wyceny wartość księgowa netto środka trwałego nie powinna być wyższa od jego wartości godziwej, której odpisanie w przewidywanym okresie jego dalszego używania jest ekonomicznie uzasadnione.

Powstałą na skutek aktualizacji wyceny różnicę wartości netto środków trwałych, odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny. Fundusz z aktualizacji wyceny podlega zmniejszeniu o różnicę z aktualizacji wyceny uprzednio zaktualizowanych zbywanych lub zlikwidowanych środków trwałych.

Odpisów umorzeniowych od środka trwałego dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego.

Do wyceny wartości niematerialnych i prawnych oraz sposobów dokonywania od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych stosuje się odpowiednio zasady określone dla środków trwałych.

Wartość należności aktualizuje się zgodnie z ustawą o rachunkowości, przy czym odpisy aktualizujące wartość należności dokonywane są raz w roku, na dzień 31 XII.

2. Zasady ustalania wyniku finansowego jednostki

Wynik finansowy jest obliczany przez porównanie przychodów i kosztów. Przychody i koszty liczone są według zasady memoriałowej, zgodnie z którą w księgach rachunkowych ujmowane są wszystkie osiągnięte, przypadające na rzecz jednostki przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Dochody i wydatki budżetowe liczone są zgodnie z zasadą kasową. Zrealizowane dochody budżetowe ujmuje się na koncie 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, a zrealizowane wydatki budżetowe ujmowane są na koncie 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”. Konta te są zamykane na koniec okresu obrachunkowego poprzez przeniesienie salda na konto 800 „Fundusz jednostki”.

Wynik finansowy jednostki ustalany jest na koniec roku na koncie 860 „Wynik finansowy” przenosząc zaksięgowane w ciągu roku koszty i przychody.

W końcu roku obrotowego na stronę Wn konta 860 „Wynik finansowy” dokonuje się:

- przeniesienia kosztów rodzajowych (401, 402, 403, 404, 405, 409, 410, 411)
- przeniesienia amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według stawek amortyzacyjnych (400)
- przeniesienia wartości kosztów operacji finansowych (751)
- przeniesienia pozostałych kosztów operacyjnych (761)
- przeniesienia salda dotacji i środków na inwestycje (740)
- przeniesienia strat nadzwyczajnych (771)

W końcu roku obrotowego na stronę Ma konta 860 „Wynik finansowy” dokonuje się:

- przeniesienia przychodów z tytułu dochodów budżetowych (720)
- przeniesienia przychodów finansowych (750)
- przeniesienia pozostałych przychodów operacyjnych (760)
- przeniesienia zysków nadzwyczajnych (770)

3. Powiązanie kont syntetycznych z pozycjami bilansu

3.1. Powiązanie kont syntetycznych z poszczególnymi pozycjami aktywów i pasywów bilansu jednostki

Symbol	Konto bilansowe według planu kont	Pozycja bilansu		Uwagi
	Nazwa	Pozycja	Nazwa	
011	Środki trwałe	A.II.1.	Środki trwałe	Według ewidencji analitycznej, po zmniejszeniu wartości początkowej o dokonane odpisy umorzeniowe

015	Mienie zlikwidowanych jednostek	A.V	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek	Według ewidencji analitycznej, po zmniejszeniu wartości początkowej o dokonane odpisy umorzeniowe
020	Wartości niematerialne i prawne	A.I	Wartości niematerialne i prawne	Po zmniejszeniu wartości początkowej o dokonane odpisy umorzeniowe
030	Długoterminowe aktywa finansowe	A. IV	Długoterminowe aktywa finansowe	Według ewidencji analitycznej
071	Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	A.II.1. A.I	Środki trwałe Wartości niematerialne i prawne	Według ewidencji analitycznej, umorzenie zmniejsza wartość początkową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
073	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe	A. IV.	Długoterminowe aktywa finansowe	Według ewidencji analitycznej, odpisy aktualizujące zmniejszają wartość długoterminowych aktywów finansowych
080	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	A.II.2	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	
101	Kasa	B.III.1	Środki pieniężne w kasie	
130	Rachunek bieżący jednostki	B.III.2	Środki pieniężne na rachunkach bankowych	
135	Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia	B.III.2	Środki pieniężne na rachunkach bankowych	
139	Inne rachunki bankowe (sumy obce-depozyty)	B.III.2	Środki pieniężne na rachunkach bankowych	
140	Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne	B.III.4	Inne środki pieniężne	
141	Środki pieniężne w drodze	B.III.4	Inne środki pieniężne	Salda Wn kont analitycznych
201	Rozrachunki z dostawcami i	C.II.1	Zobowiązania z	Salda Ma kont analitycznych

	odbiorcami		tytułu dostaw i usług	
221	Należności z tytułu dochodów budżetowych	B.II.4	Należności z tytułu dostaw i usług Pozostałe należności	Salda Wn kont analitycznych (w zależności od charakteru należności)
222	Rozliczenie dochodów budżetowych	C.II.7	Rozliczenie z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	Saldo Ma
223	Rozliczenie wydatków budżetowych	C.II.7	Rozliczenie z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	
224	Rozliczenie dotacji budżetowych	B.II.4	Pozostałe należności	Saldo Wn
225	Rozrachunki z budżetami	B.II.2 C.II.2	Należności od budżetów Zobowiązania wobec budżetów	Salda Wn kont analitycznych Salda Ma kont analitycznych
226	Długoterminowe należności budżetowe	A.III	Należności długoterminowe	
229	Pozostałe rozrachunki publicznoprawne	B.II.3 B.II. 4	Należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń Pozostałe należności	Salda Wn kont analitycznych
		C.II.3 C.II.5	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń Pozostałe zobowiązania	Salda Ma kont analitycznych
231	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	B.II.4 C.II.4	Pozostałe należności Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	Salda Wn kont analitycznych Salda Ma kont analitycznych

234	Pozostałe rozrachunki z pracownikami	B.II.4 C.II.5	Pozostałe należności Pozostałe zobowiązania	Salda Wn kont analitycznych Salda Ma kont analitycznych
240	Pozostałe rozrachunki	B.II.4 C.II.5 C.II.6	Pozostałe należności Pozostałe zobowiązania Sumy obce (depozyty, zabezpieczenia wykonania umów)	Salda Wn kont analitycznych Salda Ma kont analitycznych
290	Odpisy aktualizujące należności	B.II	Należności krótkoterminowe	Salda Ma kont analitycznych (-)
		B.IV	Rozliczenia międzyokresowe	Salda Ma kont analitycznych (-)
800	Fundusz jednostki	A.I	Fundusz jednostki	
840	Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	C.III E.1	Rezerwy na zobowiązania Rozliczenia międzyokresowe przychodów	Z wyjątkiem rezerw utworzonych na należności wątpliwe, które pomniejszają te należności
851	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	D.1	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	
855	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	A.V	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	Salda Ma kont analitycznych
860	Wynik finansowy	A.II.1.2	Strata netto (-)	Saldo Wn
		A.II.1.1	Zysk netto (+)	Saldo Ma

3.2 Powiązanie kont syntetycznych z poszczególnymi pozycjami rachunku zysków i strat

Symbol	Konto według planu kont	Pozycja rachunku zysków i strat		Uwagi
	Nazwa	Pozycja	Nazwa	
400	Amortyzacja	B.I	Amortyzacja	
401	Zużycie materiałów i energii	B.II	Zużycie materiałów i energii	
402	Usługi obce	B.III	Usługi obce	
403	Podatki i opłaty	B.IV	Podatki i opłaty	
404	Wynagrodzenia	B.V	Wynagrodzenia	
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	B.VI	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników	
409	Pozostałe koszty rodzajowe	B.VII	Pozostałe koszty rodzajowe	
700	Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia	A.I A.III	Przychody netto ze sprzedaży produktów Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	Saldo Ma kont analitycznych Saldo Wn kont analitycznych
720	Przychody z tytułu dochodów budżetowych	A.VI	VI. Przychody z tytułu dochodów budżetowych	Saldo Ma
740	Dotacje	D.II	Dotacje	Saldo Ma
750	Przychody finansowe	G.I	Dywidendy i udziały w zyskach	W zakresie dywidend i udziałów w zyskach
		G.II	Odsetki	W zakresie odsetek
		G.III	Inne	W pozostałych zakresach
751	Koszty finansowe	H.I	Odsetki	W zakresie odsetek
		H.II	Inne	W pozostałych zakresach
760	Pozostałe przychody operacyjne	A.IV	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	W zakresie sprzedaży materiałów

		D.I	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	W zakresie zbycia niefinansowych aktywów trwałych
		D.III	Inne przychody operacyjne	W pozostałych zakresach
761	Pozostałe koszty operacyjne	B.VIII	Wartość sprzedanych materiałów i towarów	W zakresie wartości sprzedanych materiałów
		E.I	Pozostałe koszty operacyjne	W pozostałych zakresach
860	Wynik finansowy	N	Zysk (strata) netto	Po dokonaniu wszystkich wymaganych przeksięgowień